

Aika 27.05.2026, klo 15:00

Paikka Kaupungintalo, Vapaudenkatu 32, kokoushuone Vallesmanni

Käsiteltävät asiat

§ 52 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

§ 53 Pöytäkirjan tarkastus

§ 54 Sivistyslautakunnan lausunto Kilpisen koulun peruskorjauksen hankesuunnitelmasta

§ 55 Määräaikaisen esiopetusyksikön perustaminen osoitteeseen Aapistie 2, Keljonkangas

§ 56 Kaisa Garedewin (PS) ym. valtuutettujen valtuustoaloite kouluruokailun laadun parantaminen ja oppilaiden osallistaminen Jyväskylässä

§ 57 Vihreän valtuustoryhmän ym. valtuutettujen valtuustoaloite kouluateriasta tukea kasvuun ja oppimiseen

§ 58 Meri Lumelan (Vihr.) ja Hanna Jämsän (Vihr.) ym. valtuutettujen valtuustoaloite perhekoulutoiminta osaksi kotoutumista Jyväskylässä

§ 59 Viranhaltijapäätösten otto-oikeus

§ 60 Ilmoitusasiat (sivltk 27.5.2026)

§ 61 Kyselyt

Osallistujat

Jasmine Repo, puheenjohtaja
Linda Pippuri, 1. varapuheenjohtaja
Anne Honkanen, sihteeri
Panu Castren
Mirja Hirvensalo
Juha Hyötyläinen
Hanna Jämsä
Anne Kovanen
Markku Lahti
Martti Lehto
Anna-Maria Nurmi
Oskari Rantala
Jukka Hämäläinen, kaupunginhallituksen pj
Katja Isomöttönen, kaupunginhallituksen 1. vpj
Timo Koivisto, kaupunginjohtaja
Sami Lahti, palvelujohtaja
Meri.J Lumela, kaupunginhallituksen 2. vpj
Riikka Perkiö, talous- ja hallintopäällikkö
Leena Sankilampi, palvelujohtaja
Tuija Sinisalo, palvelujohtaja, ruokapalvelut
Katariina Soanjärvi, palvelujohtaja
Eino Leisimo

---

§ 52

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Ehdotus

Esittelijä: Eino Leisimo, toimialajohtaja

Tästä kokouksesta on annettu tieto hallintosäännön määräysten mukaisesti. Kirjallinen kutsu on toimitettu sähköisesti hallintosäännön ja kokouskäytäntöjä koskevan päätöksen mukaisesti.

Kuntalain 103 §:n mukaan valtuusto on päätösvaltainen, kun vähintään kaksi kolmasosaa valtuutetuista on läsnä. Muu toimitella kuin valtuusto on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä.

§ 53

Pöytäkirjan tarkastus

Ehdotus

Esittelijä: Eino Leisimo, toimialajohtaja

Valitaan pöytäkirjan tarkastajiksi Anne Kovanen ja Juha Hyötyläinen, varalle Oskari Rantala ja Anna Nurmi.

Pöytäkirja tarkastetaan 1.6.2026.

§ 54

Sivistyslautakunnan lausunto Kilpisen koulun peruskorjauksen hankesuunnitelmasta

JyväskyläDno-2026-1833

Valmistelijat / lisätiedot:

Sami Lahti, palvelujohtaja, sami.lahti@jyvaskyla.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö Kilpisen koulun peruskorjaus
Verkkojulkisuus rajoitettu
- 2 Kilpisen koulun peruskorjauksen hankesuunnitelma liitteineen
Verkkojulkisuus rajoitettu

Jyväskylän Tilapalvelu -liikelaitos on pyytänyt Jyväskylän kaupungin sivistyslautakunnalta lausuntoa Kilpisen koulun peruskorjauksen hankesuunnitelmasta. Tilapalvelu -liikelaitoksen johtokunta käsittelee hanketta myöhemmin saadun lausunnon pohjalta.

Kilpisen kouluun suunnitellaan laaja tekninen peruskorjaus, jonka painopiste on rakennuksen teknisten järjestelmien ja rakenteiden korjaamisessa. Rakennukseen on vuosien aikana toteutettu useita yksittäisiä korjauksia, mutta rakennuksen ikä huomioon ottaen alkuperäiset talotekniset järjestelmät, osa rakenneteknisistä ratkaisuksista sekä käytetyt materiaalit ovat pääosin elinkaarensa päässä. Kesällä 2025 toteutettujen kuntotutkimusten perusteella peruskorjauksen tavoitteena on korjata havaitut puutteet kokonaisvaltaisesti ja kestäväällä tavalla siten, että rakennuksen käyttöedellytykset turvataan pitkälle tulevaisuuteen.

Peruskorjauksessa keskeiset rakennustekniset korjaustoimenpiteet kohdistuvat maanvaraisten lattioiden kunnostamiseen, maanvastaisten seinärakenteiden kuorimuurauksien ja eristeiden purkamiseen, luokkaosan yläpohjan korjaukseen sekä ulkopuolisiin salaoja- ja tiivistysratkaisuihin. Lisäksi hankkeessa toteutetaan hissimuutos.

Rakennuksen talotekniset järjestelmät, mukaan lukien sähkö-, tele-, LVIA -tekniikka, ovat pääosin elinkaarensa päässä. Peruskorjauksen yhteydessä nämä järjestelmät uudistetaan vastaamaan nykyisiä vaatimuksia siltä osin kuin se on teknisesti ja toiminnallisesti tarkoituksenmukaista. Osa tiloista on viime vuosina peruskorjattu, jolloin myös järjestelmiä on uusittu; näissä tiloissa olemassa olevia ratkaisuja voidaan pääosin säilyttää. Rakennukseen toteutetaan uusi paloilmoitinjärjestelmä. Lisäksi vesi- ja viemärijärjestelmiä uudistetaan laajasti, ja ilmanvaihto rakennetaan lähes kokonaan uudelleen.

Tilasuunnittelun tavoitteena on luoda selkeät, toimivat ja esteettömät oppimisympäristöt. Peruskorjaus parantaa rakennuksen esteettömyyttä muun muassa hissien, luiskien ja porrashissien avulla. Samalla tarkastellaan wc-tilojen riittävyttä suhteessa oppilasmäärään. Uudella eteistilaratkaisulla selkeytetään liikkumista liikuntasalin ja opetustilojen välillä sekä väljenetään aula- ja käytävätiloja. Keittiö- ja ruokasalitiloja uudistetaan vastaamaan nykyisiä vaatimuksia siten, että

kokonaisuus säilyy toimivana nykyisellä paikallaan. Ruokasalin viihtyisyyttä ja toimivuutta parannetaan kalustuksen, pintamateriaalien ja valaistuksen avulla sekä laajentamalla tilaa oppilasmäärän tarpeiden mukaisesti. Koulun tilarakenteeseen tai toimintamalliin ei ole tarkoitus tehdä merkittäviä muutoksia. Suunnittelun kaikissa vaiheissa huomioidaan esteettömyys, paloturvallisuus ja tilojen käytettävyys.

Läntisen alueen ja keskustan kouluverkkoa on tarkasteltu kokonaisuutena osana selvitystyötä, joka liittyy Jyväskylän yliopiston esittämään toiveeseen kasvattaa Jyväskylän Normaalikoulun perusopetuksen oppilasmäärää. Selvityksen perusteella Kilpisen koulun tiloja tarvitaan jatkossakin perusopetuksen käyttöön riippumatta siitä, millaiseen ratkaisuun Normaalikoulun osalta päädytään.

Taloudelliset vaikutukset

Hankkeen tavoitehintalaskelman mukainen laajuus on 8 134 brm² ja kustannusarvio 19 565 000 €, (alv 0%, hintatasossa 98,0/4.2026). Jyväskylän kaupungin talousarviosuunnittelussa hankkeen rahoitukseen on varauduttu siten, että talousarvioehdotuksen talonrakennuksen investointiohjelmaan on esitetty hankkeelle rahoitusta yhteensä 20 500 000 € (alv 0%). Rahoitus jakautuu vuosille 2026-2029 siten, että vuodelle 2026 kohdentuu yhteensä 500 000 €, vuodelle 2027 yhteensä 11 000 000 €, vuodelle 2028 yhteensä 5 000 000 € ja vuodelle 2029 yhteensä 4 000 000 €.

Kilpisen koulu siirtyy väistötiloihin Voionmaan koululle peruskorjauksen ajaksi. Opetus voidaan järjestää pääosin Voionmaan koulussa, lukuun ottamatta käsityön (tekninen työ) ja kotitalouden opetusta. Voionmaan koulun teknisiin korjauksiin on investointiohjelmassa varattu vuodelle 2027 erillinen 380 000 € määräraha. Irtaimisto, toiminnan varustelu ja laitteet rahoitetaan sivistyspalveluiden budjetista.

Kilpisen koulun vuokrakustannukset vuonna 2026 ovat noin 1 205 616 € vuodessa. Hankkeen toteuduttua kohteen sisäisten vuokrakustannusten arvioidaan olevan noin 2 200 000 € vuodessa.

Rakennushankkeen alustava toteutusaikataulu on seuraava:

- hankesuunnitelman hyväksyminen 6/2026
- toteutussuunnittelu 8/2026 – 2/2027
- urakkalaskenta ja urakoitsijavalinnat 2-4/2027
- väistötilojen kunnostus ja korjaus 6-7/2027
- rakennustyöt vaiheittain 6/2027 – 3/2029
- toiminta alkaa 8/2029

Ehdotus

Esittelijä: Eino Leisimo, toimialajohtaja

Sivistyslautakunta toteaa lausuntonaan, että sillä ei ole huomautettavaa esitettyyn Kilpisen koulun peruskorjauksen hankesuunnitelmaan. Sivistyslautakunta hyväksyy hankesuunnitelman omalta osaltaan.

§ 55

Määräaikaisen esiopetusyksikön perustaminen osoitteeseen Aapistie 2, Keljonkangas

JyväskyläDno-2026-2007

Valmistelijat / lisätiedot:

Leena Sankilampi, palvelujohtaja, leena.sankilampi@jyvaskyla.fi

Keljonkangas–Kauramäki-alueen varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen palveluntarve on pitkään ylittänyt käytettävissä olevan kapasiteetin. Alueelle suunnitellun Kauramäen päiväkotikoulun valmistuminen on viivästynyt, minkä vuoksi pysyvää ratkaisua esiopetuksen ja varhaiskasvatuksen tilatarpeeseen ei ole ennen syksyä 2028.

Palokunnanmäen päiväkodin käytössä ollut siirtokelpoinen rakennus vapautuu aiemmin tehdyn päätöksen mukaisesti 31.5.2026 (kaupunginvaltuusto 16.2.2026 § 18). Päiväkodin toiminnan lakkaaminen perustuu rakennuksen määräaikaisen rakennusluvan päättymiseen. Vapautuva rakennus on tarkoituksenmukaista siirtää Keljonkankaalle, jossa lisäkapasiteetin tarve on akuutti.

Rakennus siirretään kesän 2026 aikana Keljonkankaan yhtenäiskoulun tontille osoitteeseen Aapistie 2. Tilaan sijoitetaan alueen esiopetus ajalle 1.8.2026–31.7.2028. Ratkaisu vapauttaa varhaiskasvatuspaikkoja alueen päiväkodeista ja tukee varhaiskasvatuksen järjestämistä nykyistä paremmin lähipalveluna.

Uusi perustettava määräaikainen yksikkö toimii nimellä Aapistien esiopetus, ja se liitetään Keljonkankaan päiväkodin johtajan vastuualueeseen.

Toimivalta

Hallintosäännön 8 §:n mukaan palveluverkon mukaisten toimipisteiden perustamisesta päättää kaupunginvaltuusto. Sivistyksen toimialalla palveluverkolla tarkoitetaan kouluverkkoa, päiväkotiverkkoa ja kirjastoverkkoa.

Ehdotus

Esittelijä: Eino Leisimo, toimialajohtaja

Sivistyslautakunta esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että Keljonkankaalle osoitteeseen Aapistie 2 perustetaan määräaikainen esiopetusyksikkö ajalle 1.8.2026–31.7.2028.

§ 56

Kaisa Garedewin (PS) ym. valtuutettujen valtuustoaloite kouluruokailun laadun parantaminen ja oppilaiden osallistaminen Jyväskylässä

JyväskyläDno-2025-5027

Valmistelijat / lisätiedot:

Tuija Sinisalo, palvelujohtaja, ruokapalvelut, tuija.sinisalo@jyvaskyla.fi
Taru Metsälä, hallinnon asiantuntija, Taru.Metsala@jyvaskyla.fi

Liitteet

1 Kaisa Garedewin (PS) ym. valtuutettujen valtuustoaloite kouluruokailun laadun parantaminen ja oppilaiden osallistaminen Jyväskylässä
Verkkojulkisuus rajoitettu

Kaisa Garedewin (PS) ja 4 muuta valtuutettua ovat tehneet 8.12.2025 valtuustoaloitteen, jossa he ehdottavat, että

- Kaupunki käynnistää ruokalistojen ja reseptiikan uudistamisen, painottaen kotimaisia ja ravitsevia raaka-aineita ja maistuvuutta. Kiinnitetään huomiota, kehitetään ja lisätään erityisesti lisukkeita ruuan kanssa.
- Ruokapalvelut tutustuvat Merijärven koulun malliin ja tuovat parhaat käytännöt sovellettavaksi Jyväskylään.
- Oppilaat otetaan aktiivisesti mukaan kouluruokailun suunnitteluun makuraatien, toiveruokapäivien ja palautekanavien avulla.
- Kouluruokailun rahoitus nostetaan asteittain vähintään valtakunnalliselle keskiarvolle.
- Kouluruoan menekkiä ja maistuvuutta seurataan järjestelmällisesti ja palautteisiin reagoidaan viipymättä yhteistyössä perheiden kanssa.
- Ruokalistoilla turvataan tutut, ravitsevat ja maistuvat perusruoat, mukaan lukien liha-, kana- ja kalaruoat sekä maito ruokajuomana.

Vastauksena valtuustoaloitteeseen todetaan seuraavaa:

Osa aloitteessa esitetyistä asioista on jo käytäntönä ruokapalvelussa ja osa vaatii pidemmän aikavälin kouluruokailun kehittämissuunnitelman.

Ruokapalvelut uudistaa reseptiikkaa säännöllisesti asiakaspalautteen ja ruoan päivittäisen menekkihävikkiseurannan perusteella. Ruokalistalla halutaan säilyttää perinteiset tutut, suomalaiset ruokalajit, mutta niiden rinnalle tuodaan myös toiveiden mukaisia uusia ruokalajeja. Tuotekehitykseen panostetaan tulevina vuosina aiempaa enemmän, ja tämä huomioidaan tulevassa henkilöstösuunnittelussa.

Asiakastyytyväisyyskyselyn perusteella koululaisten suosikkiruokia ovat tortillat, pinaattiletut ja makaronilaatikko. Ruoka jakaa mielipiteitä, ja toisen lempiruoka ei ole toisen suun mukainen. Ravitsemussuosituksien ohjaavat kouluruokailua, jossa pyritään tarjoamaan myös suomalaisia perinneruokia kuten hernekeittoa ja kaalilaatikkoa. Ruokalistasta tulee olla ravitseva, maistuva ja suomalaisia ruokaperinteitä kunnioittava. Tavoitteena on tasapainoinen ja oppilaille maistuva kokonaisuus.

Merijärven koulun hyvistä tuloksista ollaan tietoisia, mutta vertailua rajoittavat merkittävät kokoluokkaerot. Merijärvellä on yksi koulu ja alle 200 oppilasta, kun taas Jyväskylässä kouluruokaa valmistetaan kahdessa keskuskeittiössä noin 12 500 oppilaalle ja jaetaan lähes 40 koulun palvelukeittiöön. Asiakasmäärät vaihtelevat noin 50 asiakkaasta tuhannen oppilaan kampukseen. Lisäksi ruokaa valmistetaan päiväkodeille. Yhteensä päivittäinen määrä on 18 000 lounasta noin 80 palvelukeittiöön. Palvelukeittiöissä valmistetaan salaatit, energialisäkkeet (peruna, riisi, pasta) ja leivotaan itse leipää. Ruokapalvelun laatu ja asiakkaan kokemus muodostuu monista asioista, ei pelkästään itse ruoasta.

Kouluruokailun onnistumiseen vaikuttavat ruoan lisäksi myös ruokailuhetken pituus, ruokailutilojen viihtyisyys ja koulun arjen käytännöt. Hyviä käytäntöjä voidaan soveltuvin osin tarkastella, mutta suoraviivainen mallin kopiointi ei ole mahdollista. Kouluterveyskyselyn tulokset antavat vain osittaisen kuvan koululounasta syövien määrästä, sillä THL:n kyselyssä tätä on kysytty vain 8.–9.-luokkien oppilailta. Kylän Kattauksen valtuustoon nähden sitova tavoite on, että 90 % oppilaista syö koululounaan päivittäin. Tavoitteen mittaamista varten toteutetaan säännöllisesti lautaslaskentaa, jonka tulokset ovat:

- 2024 keskiarvo: 89 %
- 2025 keskiarvo: 91 %
- 2026 tammi–maaliskuun keskiarvo: 90 %

Tulokset ylittävät kouluterveyskyselyn 2025 luvun 55 % selvästi ja osoittavat tavoitteen toteutuvan kokonaisuutena.

Oppilaita osallistetaan nykyisin mm. makuraatien, palautekanavien ja asiakastyytyväisyyskyselyiden kautta. Alakoululaisilla Lasten Parlamentin Makuraati on vakiintunut toimintamalli. Yläkouluikäisille vastaavaa kanavaa ei ole, ja kouluterveyskyselyssä korostuu juuri heidän heikompi osallistumisensa kouluruokailuun. Oppilaiden osallisuutta vahvistetaan nykyisten käytäntöjen pohjalta ja erityisesti yläkouluikäisten vaikuttamismahdollisuuksia selvitetään, mikä voi lisätä koululounaan päivittäistä koululounaan syömistä ja tukea hyvinvointia.

Vuoden 2023 koululounaan hintavertailussa Jyväskylän kaupungin ruokapalvelut sijoittuu keskiarvon alapuolelle, mutta on suurimpien kaupunkien vertailussa hyvällä tasolla niin kustannusten kuin ruokalistan tason suhteen. Kuntien välinen koululounaan kustannusvertailu on haastavaa, koska kunnittain on vaihtelua siinä, mitä kustannuseriä on mukana koululounaan hinnassa. Kustannuksiin vaikuttaa merkittävästi mm. tuotantotapa ja ruokalista. Jyväskylässä koululounaan hinta kattaa kaikki tuotantokustannukset ja on pysynyt viime vuosina ennallaan. Vuonna 2025 kustannusrakenne oli:

- henkilöstö 47 %
- elintarvikkeet 24 %
- tilavuokrat 20 %
- muut kulut 9 %

Elintarvikekustannuksia on hallittu kilpailutuksella ja hankintaosaamisen kehittämisellä. Aloitteessa esitetty koululounaan hinnan nosto valtakunnalliselle keskitasolle merkitsisi noin 1,5 miljoonan euron lisäystä elintarvikekustannuksiin vuositasolla. Nykyinen rahoitus riittää tämänhetkiseen ruokalistasoon.

Elintarvikekustannusten nousu on kuitenkin huomioitava rahoituksessa, ettei ruokalistaa jouduta karsimaan. Mikäli ruokalistalle halutaan enemmän lisäkkeitä ja jälkiruokia, se on huomioitava lisärahoituksessa. Erityisruokavalioiden määrä on kasvanut viime vuosina, ja ruokaturvallisuuden vuoksi on erittäin tärkeää, että henkilöstöllä on riittävä osaaminen ja erityisruokavaliot valmistaa dieetikokki. Kouluruokailun rahoitusta tulisi tarkastella osana kaupungin tulevien vuosien talousarviovalmistelua huomioiden kaupungin kokonaistaloudellinen tilanne.

Yhteenvedona todetaan, että ruokapalvelut laatii yhdessä perusopetuksen kanssa kouluruokailun kehittämissuunnitelman vuonna 2027, jossa Garedewin ym. valtuustoaloitteen mukaiset asiat huomioidaan.

Ehdotus

Esittelijä: Eino Leisimo, toimialajohtaja

Sivistyslautakunta saattaa edellä esitetyn selvityksen tiedoksi kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle ja ehdottaa, että se toteaa valtuustoaloitteen johdosta suoritettut toimet riittäviksi.

§ 57

Vihreän valtuustoryhmän ym. valtuutettujen valtuustoaloite kouluateriasta tukea kasvuun ja oppimiseen

JyväskyläDno-2025-4380

Valmistelijat / lisätiedot:

Sami Lahti, palvelujohtaja, sami.lahti@jyvaskyla.fi

Tuija Sinisalo, palvelujohtaja, ruokapalvelut, tuija.sinisalo@jyvaskyla.fi

Liitteet

1 Vihreän valtuustoryhmän ym. valtuutettujen valtuustoaloite kouluateriasta tukea kasvuun ja oppimiseen

Vihreä valtuustoryhmä ja 35 valtuutettua ovat 27.10.2025 tehneet valtuustoaloitteen, jossa esitetään, että Jyväskylässä selvitetään kouluruokailun nykytila. Aloitteessa esitetään, että selvityksen perusteella kouluruokailua ryhdytään parantamaan suunnitelmallisesti mm. seuraavin toimenpitein:

- 1) Ruokailutilojen viihtyisyyden parantaminen, esimerkiksi tilaratkaisuja, melutasoa ja sisustusta kehittämällä.
- 2) Kouluaterioihin varatun euromäärän tarkistaminen vastaamaan kasvaneita raaka-ainekustannuksia ja mahdollisuuksia monipuolistaa aterioita.
- 3) Selvitetään kouluruokailun valvonnan eli ns. esimerkkiruokailijoiden määrän vähentämisen vaikutukset oppilaisiin ja henkilöstöön. Suunnitellaan ja toteutetaan tarvittavat toimenpiteet turvallisen ja myönteisen ilmapiirin varmistamiseksi lähikoulussa.

Lisäksi valtuustoaloitteessa esitetään, että kouluruokailun parantamiseksi tehdään suunnitelma ja sen toteuttamiseen varataan riittävä rahoitus.

Lainsäädäntö

Perusopetuslain 31 §:n mukaan opetukseen osallistuvalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan, täysipainoiseen ateriaan jokaisena koulupäivänä. Maksuttoman kouluaterian tarkoituksena on tukea oppilaan terveyttä, kasvua ja kehitystä osana koulupäivän kokonaisuutta. Kouluruokailun järjestämisessä on otettava huomioon sekä aterian ravitsemuksellinen laatu että ruokailuun liittyvät toiminnalliset järjestelyt osana turvallista ja tarkoituksenmukaista kouluarkea.

Kouluruokailu liittyy myös perusopetuslain 29 §:ään, jonka mukaan oppilaalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Ruokailutilanteiden sujuvuus, ruokailutilojen toimivuus ja koulun aikuisten läsnäolo ovat osa koulupäivän kokonaisturvallisuutta ja oppilaiden hyvinvointia. Näillä tekijöillä on merkitystä sekä oppilaiden kokemaan työrauhaan että koulu yhteisön toimivuuteen.

Lisäksi oppilas- ja opiskelijahuoltolain 2 § ja 3 § korostavat oppilaitosyhteisön yhteisöllistä hyvinvointia, ennaltaehkäisevää toimintaa ja toimintakulttuurin merkitystä lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukemisessa. Kouluruokailuympäristö ja

ruokailutilanteiden käytännöt muodostavat osan tätä kokonaisuutta, ja niillä on vaikutusta oppilaiden jaksamiseen, koulupäivän rakenteeseen ja osallisuuden kokemukseen.

Kouluaterioiden ravitsemuksellista laatua ja turvallisuutta ohjaavat elintarvikelainsäädäntö, kansalliset ravitsemussuositukset sekä Syödään ja opitaan yhdessä -kouluruokailusuositus. Kouluruokailun kehittämisessä on lisäksi huomioitava opetuksen järjestäjän taloudelliset ja toiminnalliset reunaehdot. Lainsäädäntö ei yksityiskohtaisesti määrittele kouluruokailun toteutustapoja, vaan jättää opetuksen järjestäjälle vastuun huolehtia siitä, että kouluruokailu toteutuu lain mukaisesti oppilaiden hyvinvointia tukevalla tavalla.

Kouluruokailu Jyväskylän perusopetuksessa

Kouluruokailu on Jyväskylässä osa perusopetuksen lakisääteistä kokonaisuutta, ja sen toteutuksesta vastataan yhteistyössä Kylän Kattauksen kanssa. Kaupunki noudattaa kouluaterioiden valmistuksessa kansallisia ravitsemussuosituksia sekä Syödään ja opitaan yhdessä -kouluruokailusuosituksia ja huolehtii siitä, että kaikilla oppilailla on mahdollisuus maksuttomaan, täysipainoiseen kouluateriaan koulupäivän aikana. Samalla on tunnistettu, että ruokailukokemukseen vaikuttavat aterian lisäksi myös ruokailutilojen toimivuus ja viihtyisyys, ruokailuun varattu aika sekä koulun aikuisten läsnäolo ja toimintakulttuuri ruokailutilanteissa.

Valtuustoaloitteessa esiin nostetut havainnot vastaavat osin perusopetuksessa ja Kylän Kattauksella jo tunnistettuja kehittämistarpeita. Kouluruokailuun liittyvät kehittämistoimenpiteet edellyttävät kuitenkin kokonaisvaltaista tarkastelua, jossa huomioidaan oppilaiden kokemukset, henkilöstön näkökulma, tilaratkaisut, toiminnalliset järjestelyt sekä taloudelliset reunaehdot.

Perusopetus käynnistää yhteistyössä Kylän Kattauksen kanssa syksyn 2026 aikana aloitteessa esitetyn kouluruokailun nykytilaa koskevan selvityksen. Selvitystyössä tarkastellaan mm. kouluruokailuun osallistumista, ruokailuympäristöjen toimivuutta ja viihtyisyyttä, ruokailuun varattua aikaa, aikuisten läsnäolon merkitystä ruokailutilanteissa sekä kouluaterioiden taloudellisia edellytyksiä. Selvityksessä hyödynnetään olemassa olevaa palautetietoa sekä tarvittaessa erikseen kerättävää oppilas- ja henkilöstöpalautetta.

Selvityksen pohjalta laaditaan kouluruokailun kehittämissuunnitelma. Suunnitelmassa määritellään tarvittavat toimenpiteet, niiden aikataulutus sekä vaikutukset toimintaan ja resursseihin. Mahdolliset lisäresursseja edellyttävät toimenpiteet arvioidaan osana normaalia talousarvio- ja taloussuunnitteluprosessia.

Ehdotus

Esittelijä: Eino Leisimo, toimialajohtaja

Sivistyslautakunta saattaa edellä esitetyn vastauksen tiedoksi kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle sekä ehdottaa, että kaupunginvaltuusto toteaa valtuustoaloitteen johdosta suoritetut toimet riittäviksi.

§ 58

Meri Lumelan (Vihr.) ja Hanna Jämsän (Vihr.) ym. valtuutettujen valtuustoaloite perhekoulutoiminta osaksi kotoutumista Jyväskylässä

JyväskyläDno-2026-300

Valmistelijat / lisätiedot:

Sami Lahti, palvelujohtaja, sami.lahti@jyvaskyla.fi
Pia Bärlund, palvelupäällikkö, pia.barlund@jyvaskyla.fi

Liitteet

1 Perhekoulu Kortepohjan päiväkotikoulussa
2 Meri Lumelan (Vihr.) ja Hanna Jämsän (Vihr.) ym. valtuutettujen valtuustoaloite perhekoulutoiminta osaksi kotoutumista Jyväskylässä
Verkkojulkisuus rajoitettu

Asian valmistelija: Susanna Kuusinen susanna.kuusinen@jyvaskyla.fi

Meri Lumela (Vihr.) ja Hanna Jämsä (Vihr.) ja 36 muuta valtuutettua ovat tehneet 26.1.2026 valtuustoaloitteen, jossa he ehdottavat varhaiskasvatuksen ja koulujen yhteydessä toimivan perhekoulutoiminnan toteuttamista osana kotoutumista Jyväskylässä vasta maahan muuttaneille perheille. Aloitteessa esitetään, että perhekoulumallia lähdetään kehittämään ja laajentamaan Jyväskylässä eri toimialojen yhteistyönä. Varhaiskasvatuksen ja koulujen yhteydessä toimivan perhekoulun avulla on mahdollista tavoittaa perheet kotoutumisen varhaisessa vaiheessa ja vastata niihin tarpeisiin, jotka on tunnistettu sekä varhaiskasvatuksessa että perusopetuksessa.

Taustatietoa ja nykytilan kuvausta perhekoulutoiminnalle

Jyväskylän kaupungin väestöstä 8,0 % on vieraskielisiä (2025). Perusopetuksessa 919:n oppilaan ja kunnallisessa ja yksityisessä varhaiskasvatuksessa 633:n lapsen äidinkieli on muu kuin suomi, ruotsi, saame tai viittomakieli (syksy 2025 tilastot). Lukuvuonna 2025–2026 valmistavassa opetuksessa on opiskellut 150 oppilasta. Jyväskylän kaupungin sivistyksen ja kaupunkirakenteen toimialojen yhteisessä Hyvä kasvu kaikille -koulusegregaatiohankkeessa 2024–2025) työstettyjen alueellisen eriytymisen raportin sekä KOHA-indeksin (koulutuksellinen haavoittuvuus) perusteella on selvää, että Jyväskylän päiväkoti- ja kouluyksiköiden oppilaspohjien välillä on eroja. Jyväskylässä lasten kielellisen eriytymisen indeksi vuonna 2024 oli 0,52, joka on huomattavan korkea kansallisesti tarkastellen. Nämä seikat ovat tarpeellista huomioida palveluiden sekä toimenpiteiden kehittämisessä ja kohdentamisessa eriytymiskehityksen vähentämiseksi ja tasaamiseksi.

State of Immigrant Integration 2025: Nordic countries -raportti

OECD:n State of Immigrant Integration 2025: Nordic countries -raportin mukaan maahanmuuttajataustaisten lasten koulutus- ja hyvinvointierot selittyvät merkittävästi perhetaustalla. Vanhempien kielitaito, koulutusjärjestelmän tuntemus ja kyky tukea

lasta arjessa vaikuttavat keskeisesti lasten kouluun kiinnittymiseen ja oppimistuloksiin. Raportti tuo esiin, että erityisesti maahanmuuttajaperheissä kodin ja koulun välinen yhteistyö jää usein vähäiseksi kieli- ja järjestelmäesteiden vuoksi, mikä heikentää lasten koulumenestystä etenkin ensimmäisessä sukupolvessa. OECD korostaa lisäksi, että kielen oppiminen on koko perheeseen kytkeytyvä prosessi: pelkkä lapsen saama kielen tuki koulussa ei ole riittävää, jos kodin kieliympäristö jää erilleen. Varhainen ja perhelähtöinen tuki nähdään raportissa myös kustannustehokkaana keinona ehkäistä myöhempää raskaampien palveluiden tarvetta. Vaikka Pohjoismaiden universaalit koulutus- ja hyvinvointipalvelut muodostavat vahvan perustan, ne eivät yksin riitä kaventamaan eri väestöryhmien välisiä eroja, vaan edellyttävät kohdennettuja mutta ei-segregoivia perheisiin suuntautuvia toimintamalleja. Näihin havaintoihin nähden perhekoulutoiminta asettuu perustellusti osaksi kotoutumisen ja koulu yhteistyön rakenteita vahvistamalla vanhempien osallisuutta, tukemalla kodin ja koulun vuorovaikutusta sekä edistämällä koko perheen kielellisiä ja yhteiskunnallisia valmiuksia ennaltaehkäisevällä tavalla.

Nordic Council of Ministers From arrival to participation -selvitys

Pohjoismaisen Nordic Council of Ministers From arrival to participation -selvityksen (2025) mukaan kotoutuminen on koulutuksen ja työllistymisen ohella myös sosiaalinen ja kasvatuksellinen prosessi, joka rakentuu perheissä, arjen vuorovaikutuksessa ja luottamuksessa yhteiskunnan instituutioihin. Raportti korostaa, että kotoutuminen ei tapahdu yksinomaan yksilötasolla, vaan keskeisiä ovat perheiden rooli, vanhemmuus sekä perheen ja julkisten palveluiden, erityisesti koulun, välinen vuorovaikutus. Selvityksen mukaan luottamus koululaitokseen ja muihin viranomaisiin rakentuu konkreettisissa, arjen palvelukohtaamisissa, ja varhainen, perhelähtöinen tuki vahvistaa lasten ja vanhempien osallisuutta sekä ehkäisee myöhempiä koulunkäynnin ja hyvinvoinnin haasteita. Raportti suosittaa kohdennettuja mutta ei-eriyttäviä toimintamalleja, jotka tukevat perheiden osallistumista yleisiin rakenteisiin ilman leimaamista. Näihin havaintoihin perustuen perhekoulutoiminta vastaa tunnistettuun tarpeeseen vahvistamalla perheiden osallisuutta, tukemalla kodin ja koulun välistä vuorovaikutusta sekä edistämällä vanhempien valmiuksia toimia lastensa koulupolun tukena. Perhekoulu näyttäytyy raportin viitekehyksessä ennaltaehkäisevänä, perhelähtöisenä ja sosiaalista kestävyyttä tukevana osana pohjoismaista kotoutumisen ja hyvinvoinnin palvelukokonaisuutta

Kieppi- hankeselvitys kodin ja koulun yhteistyöstä monikielisten vanhempien kanssa

Suomen Vanhempainliitto ja Förbundet Hem och Skolan laati Opetus- ja kulttuuriministeriölle osana Kieppi-hanketta selvityksen kodin ja koulun yhteistyöstä monikielisten vanhempien kanssa. Kieppi-hankkeet ovat osa Opetushallituksen, OKM:n ja Karvin toimenpideohjelmää, jonka tavoitteena on vahvistaa maahanmuuttotasaustaisten oppilaiden opetuskielen taitoa ja perustaitoja sekä tukea siirtymiä. Selvitys julkaistiin alkuvuodesta 2026. Selvitys osoittaa, että monikieliset vanhemmat pitävät yhteistyötä koulun kanssa erittäin tärkeänä, mutta kokevat sen usein vaikeasti saavutettavaksi. Selvityksen mukaan yhteistyössä suurimmat haasteet liittyvät kieleen ja viestintään: digitaaliset järjestelmät, kuten Wilma, eivät tavoita kaikkia vanhempia, ja yhteisen kielen puute voi vaikeuttaa osallistumista ja viestintää. Lisäksi moni perhe kokee suomalaisen

koulujärjestelmän vieraaksi. Vanhemmat kaipaavat vakiintunutta perehdytysmallia, selkeää ja monikielistä tietoa koulun rakenteista, tuen muodoista ja siitä, mitä heiltä vanhempina odotetaan. Selvityksessä on koottu myös hyviä käytäntöjä. Monikanavainen ja selkokielineen viestintä, tulkkien ja kulttuuriohjaajien käyttö sekä riittävän ajoissa tapahtuvat kohtaamiset ja opettajien pysyvyys vahvistavat luottamusta kodin ja koulun välillä. Erityisen toimiviksi koettiin matalan kynnyksen tilanteet, joissa kieli ei ole keskiössä: yhteiset juhlat, kahvihetket, retket ja toiminnalliset vanhempainillat. Näissä vanhemmat voivat kohdata toisensa ja koulun henkilöstön tasavertaisina, ei vain tiedon vastaanottajina. Kun vanhempien kieli- ja kulttuuriosaaminen nähdään voimavarana, monikielisyys muuttuu haasteesta mahdollisuudeksi – koko kouluyhteisöä vahvistavaksi tekijäksi. Selvityksessä todetaan, että perheet tarvitsevat monikielistä, strukturoitua vastaanottomallia, joka sisältää saavutettavaa ja monikanavaista viestintää, koulun arvojen ja toimintatapojen selkeyttämistä sekä matalan kynnyksen yhteyshenkilön. Raportissa on kuvattu perhekoulutoimintaa yhteistyönä koulujen ja perheiden kanssa, mikä osoittaa, että yhteistyö tukee koulujen työtä, vahvistaa vanhempien osallisuutta ja madaltaa kynnystä osallistua kouluyhteisöön. Kun toiminta on saavutettavaa ja monikielistä, yhä useampi vanhempi voi kokea olevansa tervetullut ja tärkeä osa koulua. Selvityksen perusteella perhekoulutoiminta tukee kotoutumisen edistämistä kohdennetusti.

Lasten ja nuorten sekä perheiden kotoutumisen edistäminen Jyväskylän kaupungin strategiassa ja ohjelmissa

Kaupunkistrategia

Yhtenä kaupunkistrategian 2026–2029 poikkileikkaavana teemana on kansainvälisyys. Strategiassa korostetaan, että kaupunki houkuttelee kansainvälisiä opiskelijoita, osaajia ja yrityksiä ja haluaa tarjota heille syitä jäädä Jyväskylään. Strategiassa tavoitteena on vahvistaa kaupungin elinvoimaa, osaamispohjaa ja monimuotoisuutta. Nuorten kaupunkina vieraskielisten nuorten kiinnittymistä yhteiskuntaan syvennetään aktiivisilla toimenpiteillä yhteisöllisyyden ja kielitaidon vahvistamiseksi. Osaamisen ja yrittäjyyden kaupunkina haluamme vahvistaa kansainvälistä koulupolkua aina varhaiskasvatuksesta korkeakouluihin ja edistämme kielitaidon oppimista. Kasvatuskaupunkina tahtotilana on vähentää lapsiperheiden eriarvoisuutta, lisätä oppimisyhteisöjen yhteisöllisyyttä sekä tukea lapsia ja perheitä kokonaisvaltaisesti.

International Jyväskylä -strategiset painopisteet

International Jyväskylä strategiatyön yhtenä painopistealueena on palvelut kansainvälisille osaajille ja heidän perheilleen. Operatiivisena tavoitteena on, että kansainvälisten osaajien ja heidän perheidensä saavat sujuvampia arjen palveluita. Strategisena tavoitteena on luoda sujuvampaa arkea ja monipuolisempia palveluympäristöjä kansainvälisille osaajille.

Kieli- ja kulttuuriryhmien opetuksen toimenpideohjelma

Kasvun ja oppimisen palveluille on laadittu yhteinen kieli- ja kulttuuriryhmien opetuksen toimenpideohjelma, joka ohjaa varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja nuorisopalveluiden toimintaa vuosina 2025–2029. Toimenpiteet vahvistavat yhdenvertaisuutta, tukevat monikielisyyttä ja

kulttuurista osallisuutta sekä edistävät lasten ja nuorten hyvinvointia sekä koulutuksellista tasa- arvoa. Toimenpideohjelman yhtenä painoalueena on kotouttamisen edistäminen, jonka tavoitteena on maahan muuttaneiden oppilaiden ja perheiden kiinnittyminen yhteiskuntaan. Perhekoulutoiminta toteuttaa osaltaan toimenpideohjelman kotoutumisen edistämisen tavoitetta.

Jyväskylän kaupungin kotoutumisen edistämishjelma 2021–2026

Jyväskylän kaupungin kotoutumisen edistämishjelmassa 2021–2026 mainitaan, että maahan muuttaneille järjestettävän esi- ja perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteena on antaa oppilaalle tarvittavat valmiudet suomen tai ruotsin kielessä ja tarpeelliset muut valmiudet esiopetukseen tai perusopetukseen siirtymistä varten sekä edistää oppilaiden tasapainoista kehitystä ja kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Perhekoulu tukee valmistavan opetuksen ohella kotoutumista näiden tavoitteiden toteutumista.

Lasten ja nuorten hyvinvointikertomus 2023–2026

Luvussa 4.2 Turvaamme haavoittuvassa asemassa olevien lasten oikeuksien toteutumista Toimintamallissa kiinnitetään huomioita lapsen oikeuksien toteutumiseen ja mallissa huomioidaan erityisesti haavoittuvassa asemassa olevat lapset. Luvussa 4.4 Selkeytämme nuorten palvelujärjestelmää ja lisämme yhteistyötä palvelujen kesken: Perusopetuksessa laaditaan saavutettavat toimintaohjeet maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten huoltajien perehdyttämiseksi huoltajan rooliin suomalaisessa koulunkäynnissä. Tämä koskee esimerkiksi läksyjen teon tukemista, Wilma-sovellukseen (tulevaisuudessa DigiOne) perehdyttämistä sekä kokeisiin valmistautumista. Perhekoulu vastaa suoraan näihin toimenpideohjelman kohtiin. Sen tehtävä on edistää haavoittuvassa asemassa olevien vasta maahan muuttaneiden perheiden lasten oikeuksien toteutumista sekä perehdyttää huoltajia heidän vastuustaan lasten koulunkäynnin tukemisessa.

Lapsiystävällinen kunta -tunnustus

Suomen UNICEF on myöntänyt Jyväskylälle Lapsiystävällinen kunta -tunnustuksen kolmesti, viimeisin vuodelta 2025. Mallin ja UNICEFIN tuella Jyväskylä edistää lapsen oikeuksia kunnan päätöksenteossa, hallinnossa ja palveluissa. Tunnustuksen saaminen edellyttää, että työ lasten ja nuorten hyväksi on jatkuvaa ja suunnitelmallista. Tunnustuksen myötä Jyväskylä on sitoutunut tekemään työtä lapsen oikeuksien toteutumiseksi myös haavoittuvassa asemassa olevien sekä moninaisista taustoista tulevien lasten, kuten suomea toisena kielenä puhuvien lasten, puolesta sekä osallisuuden edistämiseksi.

Esimerkkejä perhekoulutoiminnasta

Joensuun perhekoulutoiminta

Perhekoulutoiminnasta ja sen hyödyistä on olemassa jo hyviä esimerkkejä. Joensuussa viikoittain kokoontuvaa perhekoulua on toteutettu ja kehitetty jo yli 10 vuoden ajan ja se on vakiintunut tärkeäksi osaksi maahan muuttaneiden perheiden kotoutumisen edistämisestä. Joensuussa toimintaa tarjotaan kaikille

maahanmuuttajille ja perhekoulumalli rahoitetaan valmistavien opetuksen oppilaskohtaisella valtionosuudella, joka ohjataan täysimääräisesti kieli- ja kulttuuriryhmien opetukseen. Joensuun perhekoulu on maahanmuuttajaperheille suunnattua yhteistä vapaa-ajan toimintaa, joka tukee koulun ja kodin yhteistyötä sekä kotoutumista. Perhekoulussa on viikoittain erilaista toimintaa, johon koko perhe voi osallistua. Perhekoulussa käsitellään keskeisiä kouluun liittyviä asioita yhteisissä kokoontumisissa tulkkien ja kulttuuritulkkien avulla. Perhekoulussa tutustutaan myös omaan kotikaupunkiin, sen harrastusmahdollisuuksiin sekä erilaisiin palveluihin, ja pyritään näin tukemaan kotoutumista monipuolisesti. Perhekoulussa perheet saavat vertaistukea toisiltaan sekä ohjausta eri alojen asiantuntijoilta. Perhekoulussa voi olla juuri Suomeen muuttaneiden perheiden lisäksi suomalaisia perheitä sekä jo pidempään Suomessa asuneita maahanmuuttajaperheitä. Yhteisöllisyyden kokemus on tärkeä tavoite sekä lapsilla että vanhemmilla. Perhekoulua järjestetään Joensuussa torstai-iltaisain, ja se kestää 2–3 tuntia. Osa toiminnasta on yhteistä koko perheelle, osassa on ohjelmaa erikseen lapsille ja aikuisille. Ohjelman suunnittelussa otetaan huomioon myös perheiden omat toiveet. Perhekoulussa on jokaisella kokoontumiskerralla useampaa kieltä puhuvia ohjaajia, jotka ohjaavat sekä perheiden yhteistä toimintaa että lasten omaa ohjelmaa. Vanhempien omia osuuksia pitävät eri alojen asiantuntijat, joiden puheenvuorot tulkataan tarvittaville kielille. Perheiden yhteisessä toiminnassa käytetään mahdollisimman paljon suomea yhteisenä kielenä.

Kuopion Yhdessä kasvaen -hankkeen perhekerhotoiminta

Kuopiossa Puijolan settlementin ja Kuopion kaupungin Yhdessä kasvaen -yhteishankkeessa tuetaan maahanmuuttajaperheiden kotoutumista ja lasten koulumenestystä. Hankkeessa kehitetään muun muassa joka viikkoista perhekerhotoimintaa, jota on toteutettu syksystä 2025 alkaen. Perhekerho tukee maahanmuuttajaperheiden kokonaisvaltaista hyvinvointia ja kotoutumista. Kerho on suunnattu valmistavan opetuksen oppilaille ja heidän perheilleen, tarjoten yhteistä vapaa-ajan toimintaa, joka vahvistaa kodin ja koulun yhteistyötä. Kerho kokoontuu viikoittain ja tuo yhteen perheet, hyvinvointialueen asiantuntijat ja koulun edustajat. Ohjelmassa käsitellään esimerkiksi suomalaista palvelujärjestelmää, koulunkäyntiä, lasten oikeuksia ja vanhemmuuden tukemista – aina kielitaitoisten ohjaajien avustuksella. Toiminta sisältää sekä koko perheen yhteisiä hetkiä että erillistä ohjelmaa lapsille ja aikuisille. Kerhossa tutustutaan myös kotikaupungin palveluihin ja harrastusmahdollisuuksiin, ja osallistujat saavat vertaistukea toisilta maahanmuuttajilta. Osallisuus ja yhteisöllisyys ovat keskeisiä tavoitteita, ja kerhon sisältöä kehitetään osallistujien toiveiden mukaan. Kokemukset perhekerhosta ovat olleet erittäin kannustavia.

Vantaan Vanhemmat mukaan kouluun ja työelämään -toimintamalli

Vantaalla hankkeessa kehitetty usean vuoden ajan toteutettu Vanhemmat mukaan kouluun ja työelämään -toiminta on suunnattu vantaalaisille maahan muuttaneille vanhemmille. Huomioitavaa on, että Vamu -toiminta on osa Vantaan työllisyyden ja kotoutumisen palveluita, mutta yhteistyö varhaiskasvatukseen ja perusopetuksen kanssa on kuitenkin keskeisessä roolissa. Toimintamallin keskeisenä tavoitteena on edistää osallistujien kotoutumista, suomalaisessa yhteiskunnassa toimimista ja osallisuutta sekä työllistymisedellytyksiä yhdistämällä arkielämäntaitojen oppiminen, koulumaailmaan tutustuminen sekä työelämäpolkujen

rakentaminen. Samalla vahvistetaan kodin ja koulun/varhaiskasvatuksen välistä yhteistyötä sekä vanhempien kykyä tukea lastensa koulunkäyntiä. Toimintaan osallistuvat vanhemmat pääsevät oppimaan lisää siitä, miten suomalainen varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen järjestelmä toimii. Lisäksi ymmärrys kasvatusalasta ja työn merkityksellisyydestä lisääntyy. Vantaan kokemusten perusteella mallin keskeisiä vahvuuksia ovat 1) arkilähtöinen oppiminen: suomen kieltä opitaan aidossa kouluympäristössä ja vuorovaikutuksessa, 2) perhelähtöisyys: vanhemmat osallistuvat lapsen koulumaailmaan ja ymmärrys koulukuluttuurista vahvistuu, 3) matalan kynnyksen osallistuminen: joustava osallistuminen ja lasten huomiointi mahdollistavat laajan tavoittavuuden ja 4) monialaisuus: toiminta yhdistää kotoutumispalvelut, perusopetuksen ja ammatillisen koulutuksen. Vantaan "Vanhemmat mukaan kouluun ja työelämään" -toimintamalli edustaa integroitua toimintatapaa, jossa kotoutuminen, koulu yhteistyö ja työllisyyspolut yhdistyvät. Malli on osoittautunut toimivaksi erityisesti niiden maahan muuttaneiden vanhempien tavoittamisessa, jotka ovat muuten vaikeasti kiinnittyviä palveluihin. Se tarjoaa kunnille valmiin esimerkin perhelähtöisestä ja vaikuttavasta kotoutumisen tuen toimintamallista.

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Varhaiskasvatus ja perusopetus ovat palvelualueina perheiden kanssa tehtävän yhteistyön näkökulmasta kaupungin suurin kotouttava toimija, joka kohtaa kaikki maahan muuttaneet perheet. Panostus kotouttamista edistävään työhön ja toimenpiteisiin on näissä palveluissa tarpeellista. International Housen palvelut kohdistuvat pääosin suoraan aikuisiin, mutta eivät koko perheen ja lasten kotoutumiseen. Yhteistyö eri toimialojen välillä on kuitenkin tärkeää. Valtuustoaloitteen vastausta on valmisteltu kasvun ja oppimisen palveluissa. International House Jyväskylä elinkeino- ja työllisyystoimialalta on antanut vastaukseen kommentteja, jotka on huomioitu valtuustoaloitevastauksen asiasisältöä koottaessa.

Perhekoulutoiminnan perusteita

Perhekoulutoiminta vahvistaa päiväkodin, koulun ja kodin yhteistyötä ja kasvatuskumppanuutta, sekä tukee päiväkotien ja koulujen arkea monikielisten perheiden kotoutumisen edistämiseksi. Perhekoulutoiminta on valmistavaa opetusta tukeva ja edistää moninaisuustietoisien toimintakulttuurin muodostumista päiväkodeissa ja kouluissa. Perhekoulutoiminnalla on mahdollisuus tukea myös kouluun kiinnittymistä ja sitä kautta vaikuttaa koulupoissaolojen vähentymiseen. Sosiaalisen kestävyuden edistämisen näkökulmasta perhekoulutoiminta edistää tasavertaisten mahdollisuuksien, hyvinvoinnin, perusoikeuksien ja osallistumisen turvaamista, yhteiskunnan monimuotoisuutta ja tasa-arvoa sekä vähentää köyhyyttä, syrjäytymistä ja eriarvoisuutta. Perhekoulutoiminnalla tuetaan jyväskyläläisiä vasta maahan muuttaneita perheitä, jotka eivät ole kasvaneet täällä, eikä heillä ole tietoa suomalaisesta yhteiskunnasta ja kulttuurista. Usein he ovat tulleet yhteisöllisistä kulttuureista, jolloin yhteisöllinen toiminta täällä voi tukea heidän kotoutumistaan. Perhekoulutoiminnan tavoitteena on vähentää päiväkoti- ja koulusegregaatiota sekä kielellistä eriytymistä

Jyväskylässä. Perhekoulun vakiinnuttaminen osaksi varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen toimintaa tukee perheitä ja kouluja kotoutumisen tavoitteissa sekä vähentää alueellista eriytymisriskiä. Toiminta tukee monikielisten lasten ja nuorten varhaiskasvatus- ja perusopetuspolkua panostamalla perheiden kotoutumisen ja hyvinvoinnin edistämiseen lisäämällä tietoutta, yhteisöllisyyttä ja osallisuuden kokemuksia palveluissa. Perhekoulu on palvelu kansainvälisille osaajille ja heidän perheilleen.

Eriytymiskehityksen vähentämiseksi koululla nähdään olevan kokoavampi rooli yhteisöä tukevana keskuksena. Koulussa toteutettava perhekoulu on mahdollisuus lisätä alueilla vanhempien yhteisöllisyyttä, joka parhaimmillaan voi vaikuttaa lasten ja nuorten ei-toivotun käytöksen vähenemiseen. Eriytymisen näkökulmasta kielellisesti ja kulttuurisesti moninaista kouluyhteisöä tulee tarkastella ja kehittää kokonaisvaltaisesti kotoutumista edistävään suuntaan. Henkilöstön sekä päiväkodin ja koulun toiminnan näkökulmasta perhekoulu keventää arjen sujuvuutta ja kuormitusta, koska päiväkotien ja koulujen kasvatusvastuu on lisääntynyt yhteiskunnan painostuksesta. Päiväkotien ja koulujen henkilöstön puoleen käännytään usein monissa asioissa, koska huoltajilla ei ole vasta maahan muuttaessaan vielä riittävästi tietoa erilaisista palveluista. On myös hyvä huomioida, että päiväkotien ja koulujen viestintäjärjestelmät eivät tavoita kaikkia vanhempia, ja yhteisen kielen puute voi vaikeuttaa huoltajien osallistumista ja viestintää. Silloin huoltajat saattavat epäröidä yhteydenottoa tai jäävät sivuun kouluyhteisöstä.

Perhekoulun fokus ja sisältö

Perhekoulun fokus Jyväskylässä on tukea perheiden kotoutumista varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen näkökulmasta. Tavoitteena on tukea huoltajien vanhemmuutta ja vastuuta lasten kasvatuksessa sekä koulunkäynnin ja oppimisen tukemisessa. Perhekoulussa tutustutaan suomalaiseen koulujärjestelmään, neuvotaan päiväkodin ja koulun viestintäsovellusten käyttöön, opitaan suomen kieltä (painotus päiväkodin ja koulun toimintaan liittyvässä sanastossa), saadaan tukea ja vinkkejä suomen kielen sekä perheen oman äidinkielen ylläpitämiseen, painotetaan lukutaidon merkitystä ja tärkeyttä ja neuvotaan kirjaston käyttöön, saadaan tietoa ja tutustutaan erilaisiin vanhemmuutta ja perheitä tukeviin palveluihin (esimerkiksi neuvola ja opiskeluhuolto, sosiaali- ja perhetukipalvelut, kolmannen sektorin maahanmuuttajia tukevat palvelut), ohjataan erilaisiin harrastusmahdollisuuksiin, tutustutaan perheen näkökulmasta laajemmin ympäröivään elinympäristöön jne. Perheet saapuvat yhteisöllisistä kulttuureista, ja perhekoulu tarjoaa heille mahdollisuuden verkostoitua muiden vastaavassa tilanteessa olevien kanssa. Yhteisöllinen toiminta tukee tällöin myös kotoutumista.

Perhekoulupilotti Kortepohjan päiväkotikoulussa

Jyväskylässä Kortepohjan päiväkotikoulussa pilotoitiin perhekoulutoimintaa lukuvuoden 2025–2026 aikana. Tapaamisia toteutettiin joka toinen viikko yhteensä 14 kertaa, seitsemän tapaamiskertaa per lukukausi. Perhekouluun kutsuttiin valmistavassa opetuksessa olevien oppilaiden perheet, sekä muutama perhe varhaiskasvatuksesta. Joissakin perheissä lapsia oli niin päiväkodissa kuin koulussa. Ohjaajina toimivat valmistavan opetuksen kasvun ja oppimisen ohjaaja sekä varhaiskasvatuksen erityisopettaja, joka toimii päiväkodin puolella tasa-

arvohankkeen rahoittamana. Valmistavan opetuksen ohjaajan työaikaan perhekoulun ohjausta ja suunnittelua oli resursoitu 2 h/vko valmistavan opetuksen kustannuspaikalta. Varhaiskasvatuksen erityisopettajan työaika on hankerahoituksesta. Suunnittelutyötä on toteutettu koulujen loma-ajoilla kokonaisina työpäivinä. Valmistavan opetuksen ohjaajilla ei ole 100 %:sta työaika, mikä on mahdollistanut tuntimäärän lisäämisen. Kieli- ja kulttuuriryhmien opetuksen suunnittelijan työpanos perheiden palveluiden kehittämiseen korvataan testamenttivaroista. Kortepohjan perhekoulupilotista ja sen toteutuksesta kerrotaan lisää vastineen liitteenä olevassa esityksessä. Kortepohjan perhekoulupilotin esimerkistä perhekoulutoimintaa on aloitettu suunnittelemaan myös muissa valmistavaa opetusta toteuttavissa kouluissa kuten Keltinmäen koulussa, Lohikosken koulussa sekä Kuokkalan yhtenäiskoulussa. Kasvun ja oppimisen hallinnossa perhekoulutoimintaa kehittää ja koordinoi määräaikainen kieli- ja kulttuuriryhmien opetuksen suunnittelija.

Kortepohjan perhekoulupilotista kerätyn palautteen keskeiset huomiot

Palautteiden perusteella perhekoulutoiminta koetaan erittäin merkitykselliseksi ja tarpeelliseksi toiminnaksi. Perhekoulu tukee vahvasti perheiden kotoutumista ja osallisuutta. Toiminnan kautta huoltajat ja lapset saavat käytännönläheistä tietoa suomalaisesta yhteiskunnasta, kulttuurista, koulujärjestelmästä, palveluista ja lasten oikeuksista. Perhekoulu madaltaa kynnystä asioida koulun ja viranomaisien kanssa sekä vahvistaa perheiden ymmärrystä lapsen arkeen liittyvistä palveluista ja tukimuodoista. Kielen oppiminen nousi palautteissa keskeiseksi hyödyksi. Kielen opiskelua tukevat erityisesti toiminnalliset ja arjen tilanteisiin sidotut menetelmät, kuten kielituokiot, sanaston opettelu sekä laulut ja leikit. Perhekoulu tarjoaa turvallisen ympäristön, jossa sekä vanhemmat että lapset voivat kehittää kielitaitoaan. Toiminnan lapsilähtöisyys ja toiminnallisuus koettiin merkittävinä vahvuuksina. Askartelu-, taide-, musiikki- ja liikuntahetket lisäävät lasten viihtyvyyttä ja motivaatiota osallistua, mikä puolestaan vahvistaa koko perheen sitoutumista perhekoulutoimintaan. Lisäksi yhteinen tekeminen ja yhdessä välipalan syöminen edistävät yhteisöllisyyttä. Perhekoulu toimii myös tärkeänä vertaistuen ja verkostoitumisen areenana. Huoltajat arvostavat mahdollisuutta kohdata muita perheitä, jakaa kokemuksia ja oppia toisiltaan. Toiminta vahvistaa kodin ja koulun välistä yhteistyötä sekä vanhempien osallisuuden kokemusta. Saadun palautteen perusteella perhekoulutoimintaa pidetään erittäin onnistuneena ja sitä toivotaan jatkettavan ja kehitettävän edelleen. Toiminta tukee lapsiystävällisen ja yhdenvertaisen kunnan tavoitteita sekä vastaa selkeästi tunnistettuun tarpeeseen erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien perheiden osalta.

Perhekoulun toteuttaminen

Kortepohjan päiväkotikoulun perhekoulupilotissa ohjaajina ovat toimineet valmistavan opetuksen ohjaaja ja tasa-arvohankkeessa työskentelevä varhaiskasvatuksen erityisopettaja. Perhekoulun toteuttaminen tavoitteellisesti edellyttää henkilöstöltä yhteistä ymmärrystä, tahtotilaa ja sitoutumista edistää kotoutumista, sopivia ominaisuuksia, mutta myös riittäviä resursseja toiminnan koordinoimiseksi, suunnittelemiseksi ja toteuttamiseksi. Siksi on hyvä huomioida, että valmistavaan opetukseen sijoittuvien ohjaajien rekrytoinnissa perhekoulun ohjaus sisällytetään osaksi ohjaustyötä.

Vaihtoehtomalleja perhekoulun toteuttamiseksi

Kortepohjan perhekoulupilotin kokemus perhekoulun toteuttamisesta joka toinen viikko koettiin sopivaksi toimintatiheydeksi. Jotta perhekoulu tukee myös yhtenäistä opinpolkua sekä nivelvaiheessa lapsen sujuvaa siirtymistä varhaiskasvatuksesta ja esikoulusta perusopetukseen, yhteistyömuotoja varhaiskasvatuksen ja päiväkotien kanssa tulee kehittää perhekoulujen toteuttamiseksi.

Yksiköissä toteutettavat perhekoulut:

- helpompi tulla perheen kanssa, vanhemmilta kerätyissä palautteissa toivotaan koulukohtaista perhekoulua
- koulu on lähempänä arkea, etuna luottamuksen ja vuorovaikutuksen syntyminen oman koulun toimintaan, perhekoulussa mahdollista käsitellä oman koulun asioita
- vaatii yksikkökohtaista ohjaajien työaikaresurssia
- kiinnittää koulun ja lähialueen yhteisöön, edistää väestösuhteita
- yksilölliset tarpeet paremmin huomioiva

Alueelliset perhekoulut :

- yhdistetään 2-3 yksiköstä resurssit ja perheet, mukaan myös ne perheet, joissa lapset valmistavan opetuksen luokilla mahdollisesti toisen alueen koulussa
- useammasta yksiköstä voidaan käyttää ohjaajaresurssia perhekoulutoiminnan toteuttamiseen
- kiinnittää alueen yhteisöön, verkostoitumismahdollisuus

Kaupunkitasoinen perhekoulu:

- järjestetään kaupunkitasoinen perhekoulu, jonne tullaan eri puolilta Jyväskylää
- alueellista eriytymistä ehkäisevä, kokoaa väestöä eri puolilta kaupunkia, verkostoitumismahdollisuus
- resurssien keskittäminen; toiminnalle koordinaattori, joka toimii myös ohjaajana, jonka lisäksi ohjaajaresurssia valmistavan opetuksen yksiköistä
- yleistä tietoutta palveluista, toiminnoista, järjestelmistä isommalle joukolle

Taloudellinen resurssointi ja henkilöstösuunnittelu

Perhekoulumallin laajentaminen vaatii huomioimisen talousarviossa. Valmistavan opetuksen koulunkäynninohjaajien henkilöstöresurssia on mahdollista kasvattaa muutamilla tunneilla, sillä heillä ei ole täyttä työaika. Mikäli perhekoulumalli järjestettäisiin jokaisella valmistavan opetuksen koululla, arvioitu lisäys olisi yhden henkilötyövuoden. Lisäksi momenteille aineet, tarvikkeet ja tavarat sekä palveluiden ostot tulisi varata resurssia. Toiminnan koordinoiminen kaupunkitasoisesti vaatii suunnitteluresurssia yhden henkilötyövuoden verran kasvuun ja oppimiseen. Tämä tulisi ottaa huomioon International Jyväskylä -strategiatyön toimeenpanossa. Painopistealueen "kansainvälisten osaajien ja heidän perheidensä palveluiden

---

kehittäminen” vaatii henkilöstöressin, jotta voimme (myös kasvun ja oppimisen palveluissa?) luoda sujuvampaa arkea ja monipuolisempia palveluympäristöjä kansainvälisille osaajille.

Ehdotus

Esittelijä: Eino Leisimo, toimialajohtaja

Sivistyslautakunta saattaa edellä esitetyn vastauksen tiedoksi kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle ja ehdottaa, että se toteaa valtuustoaloitteen johdosta suoritettut toimet riittäviksi.

§ 59

Viranhaltijapäätösten otto-oikeus

Palvelujohtaja, nuorisopalvelut

Viranhaltijapäätös:

§ 3 Kohdeavustuksen ennakkomaksun myöntäminen Jyväskylän Feniks ry:lle,
17.04.2026

Palvelujohtaja, perusopetuspalvelut

§ 21 Tuen maksaminen Jyväskylän seudun Nuorisoseura ry:n iltapäivätoiminnalle,
kevätlukukausi 2026, 23.04.2026 (otto-oikeus päättynyt 18.5.2026, päätös lähtetty
sivltk 6.5.2026)

§ 34 Kasvatus- ja opetuspäällikön viran täyttäminen, 06.05.2026

Rehtori, Kilpisen yhtenäiskoulu

§ 3 Perusopetuksen erityisluokanopettajan viran 1097 täyttäminen, 18.05.2026

§ 4 Perusopetuksen erityisopettajan viran 1068 täyttäminen, 18.05.2026

Rehtori, Kuokkalan yhtenäiskoulu

§ 3 Perusopetuksen erityisluokanopettajan viran 1173 täyttäminen, 19.05.2026

§ 4 Päätoimisen tuntiopettajan tehtävän täyttäminen, erityisopetus, 19.05.2026

Rehtori, Lohikosken koulu

§ 2 Päätoimisen tuntiopettajan tehtävän täyttäminen, erityisopetus, 18.05.2026

Rehtori, Mankolan yhtenäiskoulu

§ 2 Päätoimisen tuntiopettajan tehtävän täyttäminen, käsityö, 22.04.2026 (otto-oikeus
päättynyt 18.5.2026, päätös lähtetty sivltk 6.5.2026)

§ 3 Päätoimisen tuntiopettajan tehtävän täyttäminen, matematiikka, kemia,
22.04.2026 (otto-oikeus päättynyt 18.5.2026, päätös lähtetty sivltk 6.5.2026)

Rehtori, Tikan koulu

§ 2 Päätoimisen tuntiopettajan tehtävän täyttäminen, erityisopetus, 21.05.2026

Rehtori, Vaajakummun yhtenäiskoulu

§ 6 Päätoimisen tuntiopettajan tehtävän täyttäminen, erityisopetus, 19.05.2026

Toimialajohtaja, sivistyspalvelut

§ 34 Erityisluokkien lakkauttaminen perusopetuksessa 1.8.2026 alkaen, 17.04.2026
(otto-oikeus päättynyt 12.5.2026, päätös lähetetty sivltk 6.5.2026)

§ 40 Jyväskylän perusopetuksen erityisluokkien perustaminen 1.8.2026 alkaen,
29.04.2026 (otto-oikeus päättyy 20.5.2026, päätös lähtetty sivltk 6.5.2026)

§ 42 Perusopetuksen rehtoreiden opetusvelvollisuudet lukuvuonna 2026 - 2027,
04.05.2026

§ 46 Perusopetuksen rehtorin viran 0061 täyttäminen, 13.05.2026

§ 47 Perusopetuksen rehtorin viran 0046 täyttäminen, 13.05.2026

§ 55 Perusopetuskoulujen opetusresurssit lukuvuonna 2026-2027, 19.05.2026

Ehdotus

Esittelijä: Eino Leisimo, toimialajohtaja

Sivistyslautakunta päättää, ettei se käytä kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeutta edellä esitettyihin viranhaltijoiden päätöksiin.

§ 60

Ilmoitusasiat (sivltk 27.5.2026)

JyväskyläDno-2025-5069

Valmistelijat / lisätiedot:

Anne Honkanen, asianhallinnan asiantuntija, anne.marika.honkanen@jyvaskyla.fi

Liitteet

- 1 Sosiaali- ja potilasasiavastaavan selvitys _ 2025
- 2 Hakijan vastaselitys, Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta 27.4.2026
Salassa pidettävä, Julkisuuslaki (621/1999) § 24.1 kohta 32
- 3 Jyväskylän kaupungin vastaus asiassa YVTLTK-168-2025
Salassa pidettävä, Julkisuuslaki (621/1999) § 24.1 kohta 32
- 4 Lausunto oppivelvollisuuslain muuttamisesta
- 5 Opetus- ja kulttuuriministeriön lausuntopyyntö 27.3.2026
- 6 Jyväskylän kaupungin neljännesvuosikatsaus 3/2026

1. Sosiaali- ja potilasvastaavan selvitys vuodelta 2025
2. Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan vastauspyyntö ja Jyväskylän kaupungin vastaus (Dno2025-3478) Salassapidettävä Julkisuuslaki (621/1999) § 24.1 kohta 32)
3. Lausuntopyyntö - luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi oppivelvollisuuslain muuttamisesta esitys oppivelvollisuuslain muuttamisesta 8.5. mennessä ja Jyväskylän kaupungin lausunto (Dno2026-1205)
4. Sivistyslautakunnan 22.4.2026 kokouksessa esitettyyn kyselyyn - Kysely koululaisilta sivistyslautakunnalle voidaanko mobiililaitteen käyttö sallia yläkoululaisille välitunnilla? palvelujohtaja Sami Lahden vastaus: Kuokkalan yhtenäiskoulun vuosiluokkien 7-9 oppilaat (yhteensä 266 oppilasta) ovat toimittaneet sivistyslautakunnan jäsenille vetoomuksen, jossa esitetään mobiililaitteiden käytön sallimista yläkoulun oppilaille välituntien aikana. Vetoomuksessa tuodaan esille oppilaiden kokemus siitä, etteivät 1.1.2026 voimaan tulleet perusopetuksen järjestyssäännöt ole olleet kaikilta osin toimivia.

Oppilaat esittävät, että mobiililaitteita koskevassa linjauksessa tulisi huomioida oppilaiden ikäkausien erilaisuus sekä hyödyntää kouluissa jo toimiviksi todettuja käytäntöjä. Lisäksi vetoomuksessa korostetaan tarvetta painottaa ohjaavia ja kasvatuksellisia toimintatapoja pelkkien kieltojen sijaan. Oppilaat viittaavat syksyllä 2025 käytössä olleeseen järjestyssääntöön, jonka mukaan vuosiluokkien 7–9 oppilaat saivat käyttää mobiililaitteita ulkona välituntien aikana, ja arvioivat tämän käytännön olleen nykyistä toimivampi. Vetoomuksessa esitetään myös näkemyksiä mobiililaitteiden käytön tarpeesta koulupäivän aikana sekä niiden vaikutuksista oppilaiden hyvinvointiin.

Oppilaiden esille tuomat kokemukset ja havainnot ovat tärkeitä ja ne huomioidaan järjestyssääntöjen toimivuutta koskevassa jatkoarvioinnissa. Tässä

vaiheessa, toukokuussa 2026, ei kuitenkaan ole tarkoituksenmukaista muuttaa 1.1.2026 voimaan tullutta järjestyssääntöä. Uuden linjauksen toimivuutta arvioidaan sen sijaan sen jälkeen, kun käyttökokemuksia on kertynyt riittävästi.

Jyväskylän kaupunki arvioi järjestyssääntöjen toimivuutta syyslukukauden 2026 aikana. Arvioinnin yhteydessä kerätään palautetta oppilailta, huoltajilta sekä henkilöstöltä. Saadun kokonaisarvion perusteella tarkastellaan mahdollisia muutostarpeita ja jatkokehittämisen linjauksia.

5. Jyväskylän kaupunki raportoi talouden ja toiminnan toteumastaan neljännesvuosi- ja puolivuosisikatsauksilla. Kuluvan vuoden ensimmäinen neljännesvuosisikatsaus 3/2026 merkitään tiedoksi kaupunginhallituksessa 27.4.2026, sivistyslautakunnassa 27.5.2026 kaupunginvaltuustossa 25.5.2026. Neljännesvuosisikatsaus sisältää taloustilanteen raportoinnin lisäksi myös toiminnallisten tavoitteiden, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä kaupungin tytäryhtiöiden toiminnan raportoinnin.

Ehdotus

Esittelijä: Eino Leisimo, toimialajohtaja

Merkitään tiedoksi.

---

§ 61
Kyselyt

Toimielimen jäsenet sekä mahdolliset kaupunginhallituksen ja nuorisovaltuuston edustajat voivat ennen kokousta tai kokouksessa esittää kirjallisesti toimialaan liittyviä kysymyksiä.